

2.10 Friluftsliv och turism

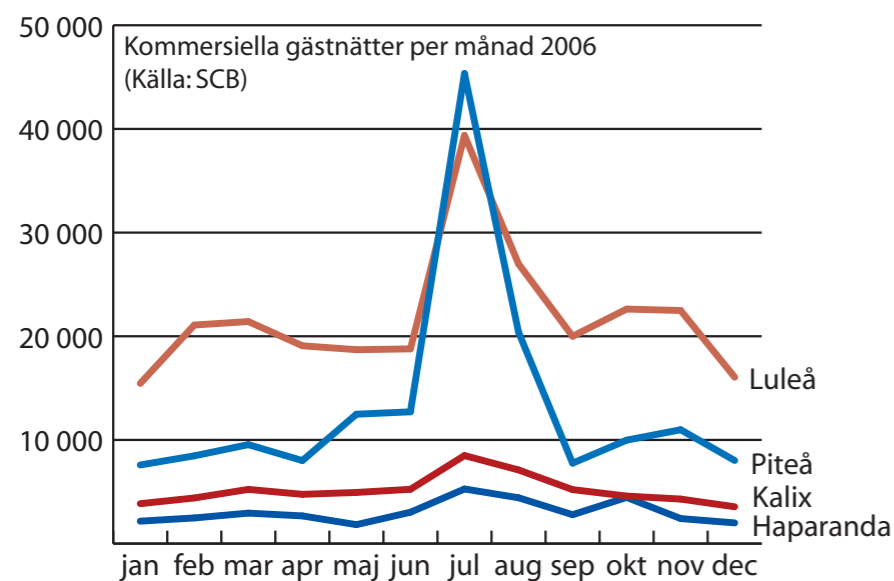
Friluftsliv och turism i området

Norrbottens kust- och skärgårdsområde är värdefullt för turismen och det rörliga friluftslivet. Det är världens enda bräckvattensskärgård och landhöjningen medför att den låga skärgården sakta reser sig ur havet. Norrbottens skärgård bjuder på unika naturupplevelser med ett rikt växt och djurliv som iscensätts med det speciella ljuset, med midnattssolljus och middagsmånsken. I jämförelse med sydligare skärgårdar är Norrbottens skärgård tyst, orörd och relativt obebodd. Ostördheten i skärgården kännetecknas bl a av få tecken på mänsklig aktivitet likväl som tysta områden.

Sommartid är båtlivet aktivt, med fiske, segel- och fritidsbåtar. Småbåts- och gästhamnarna i Norrbottens skärgård nyttjas ofta av båtlivet. Områdets sandstränder från Seskarö ner till Piteå Havsbad har många besökare under sommarmånaderna. Kajakturism är en växande friluftaktivitet längs kusten i södra Sverige och förväntas öka även i Norrbottens skärgård.

På vintern utgör skoteråkning och turer på skidor och skridskor en viktig del i de kustboendes livskvalitet.

I de fyra kommunerna tillbringades 520 000 kommersiella gästnätter (hotell, vandrarhem och stugbyar) under 2006, varav Luleå kommun stod för ungefär hälften. Piteå kommun uppvisar den största säsongsva-

Figur 2.10:1 Turismen i kustkommunerna är störst under sommarmånaderna. Huvuddelen av de kommersiella gästnätterna sker i Luleå eller Piteå.

riationen, mycket beroende på sommarbeläggningen på Piteå Havsbad. I inkvarteringsstatistiken ingår till del även den långväga naturturismen. De delar som inte innefattas i statistiken är fritidsboende, fri camping och lokalturism.

Turismen i kust- och skärgårdsområdet har potentialer för tillväxt och utveckling. Vildmarkskaraktären och den relativa ostördheten är ofta kärnvärden för naturupplevelsorna. Flera turismföretag riktar in sig på stillsamma upplevelser för återhämtning och rehabilitering. Vidare är även hundspannfärder på havsis, isbrytareupplevelser, bilåkning på havsivvägar och andra vinterupplevelser på framväxt i Norrbottens skärgård. I maj 2008 genomfördes samråd kring en skärgårdsstrategi för Norrbottenskusten där förslaget till vision lade stor tyngdpunkt just på turismutveckling:

”Visionen är att gemensamt öka attraktionskraften för Bottenvikens skärgård med tonvikt på kvalitet, tillgänglighet och service. Att med ett ökande antal boende längs kusten och på några utvalda öar, bättre kommunikationer, fler företag och kraftigt ökad turism inom området bli ledande inom regionalutveckling och en stor tillgång för hela regionen. Detta görs med särskild hänsyn till och bevarande av skärgårdens kultur- och naturvärden, miljö och landskapsbild.”

*- Bottenvikens Skärgård - en del av Swedish Lapland
En strategi för åren 2008 - 2013*

Denna vision kan delvis vara förenbar med en storskalig vindkraftutbyggnad, men innebär målkonflikter avseende bevarandet av landskapsbild.

Riksintressen för friluftslivet

Riksintresse för friluftslivet regleras i 3 kap 6 § MB. Områden som omfattas av detta riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål. I Norrbotten är hela kustområdet öst om E4 utpekat som riksintresse för friluftslivet, se figur 2.10:2.

Riksintresse för friluftslivet regleras också i 4 kap MB. I detta kapitel pekas områden ut där särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten gäller. Kustområdet och skärgården, från Bondöfjärden till riksgården mot Finland, omfattas av riksintresse enligt 4 kap 2 § MB. Inom detta område skall turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Övriga allmänna skyddsintressen för friluftslivet

Utöver de områden som innefattas av riksintressen finns även andra områden med stora värden för både rekreation och friluftsliv, såsom orörda och tysta områden, ofta i anslutning till inre farleder, vandrings- och skoterleder.

Kustområdet och skärgården i Norrbotten, ”från Bondöfjärden till riksgården mot Finland”, omfattas också av bestämmelserna i 4 kap 2 § MB (särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden). Enligt dessa bestämmelser ”skall turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.”

I Länsstyrelsens Översyn av områden av riksintresse för vindkraft 2007-03-30 tolkas detta som att avsikten är att turismens och friluftslivets intressen som regel ska prioriteras framför ”exploateringsintressen” (t ex storskalig utbyggnad av vindkraft) i de områden som är utpekade i 4 kap. 2 §. Länsstyrelsen påpekar samtidigt att i Norrbotten är de områden som omfattas av bestämmelserna i 4 kap 2 § schematiskt avgränsade. Det finns därmed ett behov av att se över avgränsningen av områdena och att precisera och identifiera var värdefulla platser och miljöer, sk ”värdekärnor”, finns för friluftslivet.

Figur 2.10:2 Friluftsliv och turism.

